G. Turkevych,
334 Fitch St.
Syracuse, N. Y.

НАЦІОНАЛІСТ

Орґан українського орґанізованого націоналізму в Америці.

РІК IV. Ч. 33. Филаделфія, Па. 20 червня 1935. "NATIONALIST" 3720 N. 9-th Street, Philadelphia, Pa.

ХТО ТВЕРДИТЬ: ЛЮБЛЮ СВІЙ НАРІД, А НЕ СПОВНЯЄ СВОЇХ ОБОВЯЗКІВ СУПРОТИ НЬОГО — ТОЙ БРЕХНЮ ТВЕРДИТЬ. (Іван Франко.)

Українські Націоналісти на команду Вожда О. У. Н. "СТАВАЙ в РЯД!"

Полк. Евген Коновалець.

УКРАЇНА ПОНАД УСЕ!

Згідно з заявою в останньому числі "Вістника ОДВУ" наш часопис сьогодні виходить під назвою "Націоналіст".

"Націоналіст" продовжує ту саму працю, що "Вістник ОДВУ" робив від місяця жовтня, 1932 року.

"Вістник ОДВУ" вважався орґаном орґанізації Державного Відродження України — "Націоналіст" тепер є виявом обєднаної сили всіх орґанізованих українських націоналістів в Америці. Ту обєднану силу творять ОДВУ і Чорноморська Січ.

Зеднані одною думкою й під одним проводом ідем вперід до перемоги.

Слава Україні!

ОРҐАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

Провід Українських Націоналістів.

Постій у травні, 1935.

До

Головної Команди Чорноморських Січей,

на руки Головного Команданта

п. Дмитра Білецького

в Нюарку, Зл. Держ. Америки.

Високоповажаний Пане Команданте!

Прошу ласкаво приняти та передати до відома Головній Команді Січей оцих кілька рядків, що їх пишу Вам під враженням такої рішаючої події в життю та розвою Українського орґанізованого Націоналізму в Новому Світі, якою став день 20. квітня ц. р. - день установлення тісної співпраці між Чорноморськими Січами й Орґанізацією Державного Відродження України.

Радію, що Націоналістичний Рух, поступаючи безперервно й непохитно вперід по правдивим шляхам свойого розвою, також і на американському ґрунті єднає та сцілює життєздатні й життєтворчі елементи одною думкою й під одним проводом.

З признанням оцінюю відданість Ідеї та провідницький хист відповідальних Керманичів орґанізованого Націоналізму на американському ґрунті, які вичувши й належно зрозумівши вагу хвилі, зуміли перескочити все те мале й дрібне, що їх досі ділило, й одною лавою стануть біля самої Справи.

День 20. квітня ц. р. - день обєднання орґанізованого Націоналізму в Зл. Державах Америки свідчить про непоборність Українського Націоналізму, про його вічну живучість. Бо коли в момент теперішнього лихоліття, що в ньому найшлася Українська Нація, він не тільки-що ставить успішно відпір ворожим на нього атакам, але й активно та одним фронтом вступає з ворогами в боротьбу, — то перемога буде за ним напевно!

З вірою в цю майбутню й недалеку вже нашу перемогу я вітаю Вас, Високоповажаний Пане Команданте, й через Вас пересилаю мій щирий привіт Команді Чорноморських Січей та всьому їх Членству.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Полк. Евген Коновалець, в. р.

ЯКЮ МІРКОЮ НАМ МІРИТЕ, ТАКОЮ МІРКОЮ ВАМ ВІДМІРИМО.

ПЕРША МІРА.

"ПОСКРОМІЦЬ БАТЕМ ГАЙДАМАКУФ".

"ПОЧЦІВИМ РУСІНАМ" В АЛЬБОМ.

ЧЕНСТОХОВА (Польща). — В ч. 159 ґазети "Слово Ченстоховске" з 1934 р. було вміщено під вище наведеним заголовком між іншим ось що:

"Треба вже раз скінчити з якимсь внутрішнім заломлюванням на дусі; треба раз позбутися якогось дивного й незрозумілого милосердя супроти гайдамацьких убивників та злодіїв і почати валити кулаком у руську морду так, щоб ціла гайдамаччина кровю заллялася. Треба на акт насилля і саботажу відповісти шибеницею та крісом. Треба повикидати з урядів, становищ та посад усіх урядників, учителів і робітників руської національности, чи власне псевдоукраїнської. Треба для безробітних українських чи руських утікачів з Росії, злодіїв та здеґенерованих злочинців із гайдамацьких сторін створити ізоляційні табори, але такі, з яких уже ні один з них не вийшов би. Треба повикидати з вищих і середніх наукових заведень усіх гайдамацьких учеників і студентів та завести для того покоління нумерус клявзус. Позамикати українські ґімназії й народні школи. До кождої громади на 5 років закватирувати баталіон війська польського на кошт і утрима[illegible]мади".

ДРУГА МІРА.

НА ГАК З ЛЯХАМИ!

Тернопіль (Україна). В ч. 159 ґазети "Тернопільське Слово" читаємо у вступній статті під вище наведеним заголовком між іншим ось що:

"Треба вже раз скінчити з якимсь внутрішнім заломлюванням на дусі; треба раз позбутися якогось дивного и незрозумілого милосердя супроти ляцьких убивників та злодіїв і почати валити кулаком у польську морду так, щоб ціла та ляцька наволоч кровю заллялася. Треба на акт насилля і саботажу відповісти шибеницею та крісом. Треба повикидати з урядів, становищ та посад усіх урядників, учителів і робітників ляцької національности, чи власне псевдопольської. Треба для безробітних польських та здеґенерованих злодіїв і злочинців большевицьких створити ізоляційні табори, але такі, з яких уже ані один з них не вийшов би. Треба повикидати з вищих і середніх наукових заведень усіх ляцьких учеників і студентів та завести для того покоління нумерус клявзус. Позамикати польські ґімназії й народні школи. До кождої громади в Західній Галичині на 5 років закватирувати баталіон війська українського на кошт і утримання громади".

Радимо редакторові "Слова Ченстоховського" вбрати цю вістку в ррямці; він ще дочекає сповнення цих бажань!

Я ОБВИНУВАЧУЮ!

(ЩЕ ДО ТАЙНИ ВБИВСТВА ПОЛК. ОТМАРШТЕЙНА.)

Хвальна Редакціє!

Прошу не відмовити оголосити на сторінках Вашого цінного органу цього мого листа відносно справи, що в ній мені вже доводилося публично виступати.

В минулому році я при посередництві **"Самостійної Думки"** в Чернівцях видав книжку під назвою **"До тайни вбивства Полк. Отмарштейна"**. Написати цю працю мене приневолила брошура М. Чоботарева ("Невдала реабілітація Сушка-убийника"), що силкувався переложити вину за вбивство бл. пам. Отмарштейна на відомого в Українській Армії Полк. Сушка Романа. Як живий свідок усіх перипетій, що супроводили цю трагічну подію, уважав я своїм обовязком виступити **в імя правди і лише самої правди.** Не моя вина, що наведені у моїй книжці факти, оперті на чисельних свідченнях, промовляли **проти М. Чеботарева, що після мого глибокого переконання, самий є ініціятором вбивства бл. пам. Полк. Отмарштейна.**

Моя книжка водночас кинула світло й на те таємниче, здеморалізоване кубло, що ним послуговувався в згаданих роках М. Чоботарев у своїх "урядових" махінаціях і що збуджувало відразу та обурення серед цілого чесного вояцтва українського; кубло ріжних Куценків, Кузьменків-Титаренків, Власенків-Підгайних і т. д., до яких долучаються **і сучасні "відповідальні" політики типу Чижів із Америки, що навіть тепер мають якийсь інтерес тримати спілку з М. Чоботаревим і разом з ним оклечечувати неповинних, чесних людей (Полк. Сушко).**

Помилявся б той, хто б думав, що М. Чоботарев найде в собі хоч стільки мужности, щоб самому виступити проти моєї книжки в справі вбивства бл. пам. Отмарштейна... Цей "знаар", вірний своїй звичці діяти "ізза куліс" і звідтам видвигати "своїх" людей — самому залишаючися в тіни — задумав і проти мене застосувати свою випробувану тактику.

Минув майже рік (не знати, чому аж так довгий час був потрібний М. Чоботареву для підготовки своєї "реабілітації") і ось на пресовому обрію появилося кілька інспірованих М. Чоботаревим ляльок — галасуючих в обороні його "доброго імени" і проти моєї "брехливости".

Першим був полк. Орел-Больчевський. У листі до редакції **"Громадського Голосу"** у Львові він ствердив, що названі у моїй книжці **Лихотва і Байдак** (на цих двох людей я вказував, як на інспірованих М. Чоботаревим співучасників вбивства бл. пам. Отмарштейна і зазначав, що після вбивства вони зникли з табору не без відома М. Чоботарева й "союзників") увесь час, ніби, лишалися в таборі й виїхали спільно з ним щойно за рік пізніще (в червні 1923 року) на Україну "для активної боротьби з московськими окупантами, де вони виявили себе справжніми героями"... На підставі цієї моєї "неточности" в датах виїзду Лихотви й Байдака з табору, полк. Орел-Больчевський висновує, що й побудоване мною обвинувачення М. Чоботарева у вбивстві бл. пам. Отмарштейна "позбавлено всяких основ"...

Мені в цім місці лишилося б відповісти полк. Орел-Больчевському, коли б... лише він один перебрав на себе "почесну" місію оборони М. Чоботарева. Та на ньому справа не кінчається!.. Бо ось від редакції "Самостійної Думки" довідався я, що зо "спростованнями" виступили вже меншої (від полк. Орла-Больчевського) ранги чоботаревські ляльки, а це самий Лихотва у власній персоні (десь з Варшави!...) що повторяє "арґументацію" полк. Орла-Больчевського і "не знаходить слів", щоб напятнувати моє "поводження", а за ним ціла ґрупа колишньої (і теперішної!) чоботаревської "братви" з колективною заявою, підписаною п.п. Білобровцем, Винницьким Миколою, Семененком, Довговим і Сідлером. В тій колективній заяві згадані особи "спростовують" мої твердження про те, що в 1923 році М. Чоботорев приїздив до Франції для організації підпольної розвідочної "ґрупи" серед своїх колишніх співробітників по контр-розвідці.

Отже відповідаю всім моїм опонентам по черзі, від полк. Орла-Больчевського і Лихотви починаючи. Та перед тим хочу підкреслити один момент, що безпосередньо виступу полк. Орла-Больчевського не стосується, але тим не менш заслуговує на особливу увагу. Це те, що листа полк. Орла-Больчевського примістив орган галицьких радикалів-соціялістів **"Громадський Голос"** і тільки він **єдиний!.** Звязок М. Чоботарева, що ділав із доручення поляків із метою компромитації полк. Сушка та його протипольської петиції перед Союзом Народів, з галицькими радикалами-соціялістами та їх екзекутивами за кордоном (Чиж з "Народною Волею" в Америці, сумнозвісний "ґенерал" Шаповал у Франції і т. д.) вже віддавна був очевидний. **"Народницький", соборницький" і "соціялістичний" "Громадський Голос" у своїй зажерливій партійниць-**

(Продовження на стор. 4-ій.)

"НАЦІОНАЛІСТ"
Орган
Українського Організованого
Націоналізму в Америці.
Виходить два рази в місяць.
Річна передплата $ 1.00
Поодиноке число 5 ц.

"NATIONALIST"
Published twice a month
by the
Organized Ukrainian
Nationalism in America.
SUBSCRIPTION:
Per Yer .... $ 1.00
Single Copy 5 c.

Статті і дописі слати на адресу:
"NATIONALIST"
3720 N. 9-th Street Philadelphia, Pa.

Чеки і перекази слати на адресу:
"NATIONALIST"
P. O. Box 13. Station D. , New York, N. Y.

"Entered as second class matter April 20. 1935, at the Post Office at Philadelphia, Pennsylvania, under the Act of March 3, 1879".

"МАНІФЕСТАЦІЯ ЗА ДЕРЖАВНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ".

Українські Націоналісти в Америці підготовляються до Конгресу Націоналістів, що буде 2-го Вересня цього року.

Цей Конгрес буде виявом безперервних змагань українців по цілому світі до Соборної, Самостійної Української Держави.

Безперечно, що вияв наших змагань до Незалежности України буде аж тоді мати значення, коли ми зберемося в Києві на Софійській площі, і коли постанови такого Конгресу будуть мати зо собою пять міліонову українську армію.

Покищо Зединені Держави Північної Америки являються одиноким тереном поза Україною, де Український Нарід може явно висказати своє домагання Незалежности України. Але і тут наші домагання мусять бути закріплені українською кров'ю на українських землях, бо не переведених в життя резолюцій ніхто не слухає.

І українські націоналісти одинокі, що розуміють це так а не інакше.

На Конгресі Націоналістів в Ню Йорку будуть заступлені всі українські національні товариства з Північної і Полудневої Америки.

На Конгресі будуть присутні відпоручники О.У.Н. з України.

Конгрес буде виявом впливу націоналістичної ідеольогії і сили організованого руху українських націоналістів. Готуйтесь на Конгрес націоналістів!

ЗА ЧЕСТЬ НАЦІЇ!

Нам, націоналістам, не дивно, що Андрій Лівицький і Ко., УНДО, радикали, і всі клерикальні партії висловили понижуючі гідність вільної людини "славословіє" з приводу смерти гнобителя і ката України, бувшого соціяліста, Пілсудського.

Давно, предавно, всіх їх зачислено до табору, що носить імя "варшавське сміття".

Нам дивно одначе, що бувші вояки У.Н.Р., що на своїй власній шкірі переживали опіку Пілсудського й його правительства по численних польських катівнях-таборах, ще досі позволяють архирабові Лівицькому на накази, що він їх видав з приводу смерти приятеля гнобителів України.

Чи ви так скоро забули на тисячі своїх братів, що погинули по польських таборох? Чи ви забули на тисячі братів, що стратили своє здоровля завдяки опіці "приятеля"?

Що ж, козаки і старшини У.Н.Р., клоніть свої буйні голови перед тінню "приятеля" низько-низько, може сей "приятель" смородом свойого трупа добє у вас ту останню іскорку любови до України, що досі тримає вас при життю, бо ж тоді ви на чолі з Лівицьким підете добувати своєю кров'ю Польщу "од моржа до моржа".

Також і ви, стрільці У.Г.А., тіштесь, бо отсе, бувший командант У.Г.А., ґенерал Тарнавський добувся на взнеслий джентельменський чин, клонючи свою голову перед крівавим пацифікатором Західної України.

Памятайте стрільці, це той самий генерал, що довів до приятельського порозуміння з армією Денікіна, московського ката України. Тоді, у вірних Україні стрільців і старшин, була думка розстріляти генерала за зраду інтересів України. Велика шкода. Сьогодні, ми не мусіли б стидатись виступом генерала.

Стрільці і вояки Українських Армій, як довго будемо терпіти між собою тих, що своїми рабськими виступами наносять ганьбу Українській Нації?

УКРАЇНЦІ!

Докладаймо всіх сил до завершення 40.000 фонду О.У.Н. Памятаймо, що О.У.Н. підпомогу свою черпає лише з українців. Української Держави ніхто нам не дасть. Її збудуємо **лише коштом свого власного життя і матеріяльної жертвенности.** Що Ви зробили для О.У.Н.?

Ц. У. ОДВУ.

—o—

НІМІ, ПОДЛІ РАБИ":

Грязь Москви —	**Варшавське сміття**
Любченко	Дм. Левицький
Чубар	П. Скоропадський
Затонський	А. Лівицький
Петровський	Гр. Хомишин
Скоропадський	Ст. Баран
Пзнейко	Петя Певний

ХІБА ЦЕ ПОЛІТИКА

Арсен Молот.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЗЇЗД У КИЇВІ.

Один по одному виходять делегати з місць. Наказ Керенського скрізь зігнорували. Маси українського вояцтва пішли на пролом, не зважаючи на заборони з Петербурга. Промови короткі, лаконічні, повні завзяття і віри в свої сили та сили нації. То відбивається настрій мас, що стихійно пруть у бік незалежности від Росії.

— Про заборону ми довідалися вже в дорозі, — говорить делегат з північного фронту. — Тут же ми склали телеграму: "наказ про заборону зїзду читаємо і до Києва відїзджаємо". Телеграму вислали на дві адреси: нашій організації і панові... Керенському.

На залі оплески, сміх і вигуки: — Читатиме суботами! Хай приде сюди послухати чого хочемо! Ми вільний народ! І ні Керенському, ні петербурзькому урядові, ніколи не вдасться спинити вільний народ! Як захочемо так і уладимо своє життя! —

— Товариші! Нам делегатам армії дали наказ без національно-територіяльної автономії, якої домагається наша Центр. Рада не вертатись. Чуєте!

— В нас теж такі накази!

— А наші товариші — промовляє другий делегат — казали стояти за Самостійну Українську Державу. Не давали мало, будемо добиватися більшого. Нас послали 2 мільйони штиків! Так невже ж хтось зважиться стати нам на перешкоді? Хай живе Самостійна Україна!

— Слава їй — відповідає велика частина делегатів.

— Товариші! Не піддавайтеся настроям — противиться один із соціялістів-партійців. Треба розумно і розважно виробляти тактику. Хто виграє, коли ми підемо на штики з російською демократією? Буржуї! Вони тільки чекають, щоб наложити знову на нас свою петлю.

Промовляють самостійники, члени Союзу Визволення України. Обстоюють негайне проголошення повної самостійности. Проти них з усією силою соціялістичні "діялектики" виступають прихильники автономії і федерації з Росією, українські соціялісти. Цих багато більше...

На сцені зявляється старшина й повідомляє делегатів, що 1-ий український полк ім. гетьм. Б. Хмельницького підходить до Троїцького Дому, щоби привитати представників українського війська.,

Знову могутнє "слава"! ворушить будинком. Через хвилину, другу всі делегати на дворі.

З поза рогу вулиці показується голова колони. Повіває роскішний прапор з образом Великого Гетьмана. Чудова орхестра. Попереду на коні полк. Ю. Капкан. Проходить курінь за курінем, сотня за сотнею. Дисципліновані, веселі, могутні, горді. Вони, перша українська революційна військова частина в своїй столиці.

— Слава! Слава Українському Полкові! "Слава!

Полк скермовується в сторону Богданового пам'ятника. Юрба заливає вулиці і посувається за полком.

* ** *

Сильно гудів з дзвінниці Софійського Собора дзвін Рафаїл і скваплико сипалися дзвінкі звуки малих софійських дзвонів.

Ціла площа, яка вже потонула в сумерку вечора представляла надзвичайний вид. Десятки тисяч народу наповнили її від Софійського собору до Михайлівського манастиря. Під пам'ятником Гетьмана відправляється молебен. Після молебня "Заповіт". Український полк, що саме тут прийшов зложити присягу на вірність Україні, як один чоловік опускається на коліна. Немов підкопувана якоюсь невидною силою хилиться навколішки многотисячна юрба. У сумерці виблискує тільки сталева щетина багнетів над головами вояків.

Настрій надзвичайний, урочистий і серіозний.

— Брати українці! Ви ж уже присягли раз, присягнемо ж ще, що без вирішення свободи нашої України не вернемося до своїх частин — виривається з грудей одного делегата.

— Присягаємо! — і повітря затряслося від однодушного оклику тисячів.

Похмуро з погрозою в голосі розмовляє козак, сидячи на коні:

— Триста літ українською кров'ю впивалися всі. Годі! не треба нам такої волі, що вся на бумазі. Доб'ємося і не колись, а тепер дійсної волі.

— Браття! Перше народ український душили московські царі, а тепер душить московська демократія. Вона розуміє здобуту революцією волю так, що це воля для одного тільки московського народу, а інші народи, як були в московській неволі, так і дальше повинні лишитися. Тому ми, український народ, здобудемо повну волю тільки тоді, коли негайно і вповні порвемо з московщиною і створимо свою самостійну від нікого незалежну державу.

Промови самостійників зустрічаються тут з особливо щирими і гучними оплесками и окликами "Слава"!

Підчас їх промов на софійській дзвіниці задзвонили всі дзвони і голова Військового Товариства ім. гетьм. Павла Полуботка, що перше приступило до організації українського війська, Микола Міхновський, який в той саме час промовляв, сказав: — Товариші, ви чуєте, як свята Софія по великодньому вітає сьогодні вільний Український Народ".

Було вже зовсім темно. З темряви почулася команда і гучно стало проходити військо. Полилася пісня:

...душу, тіло ми положим за нашу свободу...

...І покажем, що ми браття з козацького роду...

На темному небі світилися великі ясні зорі. Виразно відбивався ще темнішою бронзовою постатю Богдан на коні з піднесеною булавою.

Здавалося, що тисячелітні київські улиці радісно-тужно згадують якийсь давній, давній сон.

В усіх на душі тривога. Що буде завтра? Що скаже З'їзд?!

* ** *

5. червня перший день нарад З'їзду. Заля Великого Театру виповнена вщерть. Вже приїхало 1976 уповноважених делегатів з мандатами від 1,732,444 вояків-українців. З Петербурзької, Московської, Мінської, Казанської, Двінської, Омської, Терської й Туркестанської областей, з північного, південно-західнього, західнього, північно-західнього, румунського фронтів, з Чорноморського і Балтійського флоту. Найактивніші, найбільш свідомі з поміж сотень тисяч розкиданих по всій Росії українських вояків. Прислали делегатів тільки ті, що вже вспіли зорґанізуватися в українські частини чи гурти.

Українські соціялісти, навчені досвідом 1-го військового З'їзду, зробили все можливе, щоб не допущено д[о] впливу на З'їзді самостійників, хоч в дійсності, як дуж[е] сильнішими були вони тоді від цеї горстки "божевільн[их] сепаратистів". Але момент був непевний для прихильників єдиного фронту з московськими соціялістами. Відкинення домагань Ц. Р-и Петербургом, заборона З'їзду сильно потрясли тими, що і на З'їзд приїхавши, не розсталися із зброєю. Поминувши підготовлювану кампанію на З'їзді, майже в кожній українській газеті появилася стаття проти самостійників.

З'їзд розпочинається... На сцені з'являється сивобородий Михайло Грушевський, всіми визнаний "батько". В який бік не показав би — всі підуть. Але він теж соціяліст, він вірить в "братню згоду" з російськими соціялістами. Вітаючи з'їзд в імені Ц. Ради, він закликає з'їзд до боротьби за здійснення **автономії** України в федеративній Росії.

І йдуть по черзі вибори президії... Привіти... Звіти з місць... Доклади Генерального Військового Комітету... Один за одним напружено проходять дні з'їзду.

Наради проходять під знаком патосу боротьби за національне і соціяльне визволення українського народу і в атмосфері найбільшої ворожнечі до російської влади. З'їзд ввесь час накликає Ц. Раду і Ген. Комітет не вагатися, а стати на революційний шлях і, не оглядаючись на Петербург, творити життя на Україні, так як це диктують її інтереси українського народу.

Говорить напр. один матрос:

— Волю здобули всі народи, а як здобули, тоді російська демократія пішла від нас іншим шляхом. У Віль-
ній Росії нема Вільної України. Замісць "держа[ви] Романо-
вих" з'являється "держава російського наро[ду]
ми тієї старої держави зосталися в цій но[...]
цьому театрі було вбито Столипина, що[...]
ред заспокоєння, потім реформи". Ал[...]
кати реформи, зробив революцію. [...]
біля пам'ятника Богдана Хмельниць[кого ...]
ся доти, доки не здобудемо волі У[...]
пер або ніколи!... Сили треба під[...]
труситися так,, як трусяться член[...]
ту. Нас мільйони при зброї і я пе[...]
селянство, що на своєму з'їзді вп[...]
де за нами! Треба відважно рішати[...]
гайно!!

В. Мартинець.

СЛОВО ДО "РЕАЛЬНИХ ПОЛІТИКІВ"

Ось "законною дорогою" вибирають з під компетенції РСУК всі землі за сокальським кордоном і Лемківщину, і за одним почерком пера польського міністра наша кооперативна централя тратить — 700 кооператив. Коли давнише замкнули де одну кооперативу під претекстом "націоналістичного саботажу" — кілько то було крику! А тепер? — "Саботажу" не було! Все було легально, законно, з делегаціями, і інтервенціями, авдієнціями, промовами. І якби там не рахувати, але досі завдяки націоналізмові не знищено 700 кооператив. І якби там не крутити, але доля 700 кооператив це таки вислід Вашої "реальної політики". Чи не застановляє Вас, що удар у нашу кооперацію наступає чомусь якраз тоді, коли ви намагаєтесь спаралізувати рухи українського націоналізму, що досі сам паралізував рухи поляків?

Або чи не застановляє Вас, що чомусь то в тому самому часі греко-кат. епархія тратить Лемківщину, ота епархія, що рівно ж повела неперебірчивий у засобах наступ на український націоналізм. Замість віддання в нагороду за те, наприклад, Північно-Західних Земель, де ця епархія досі не мала доступу, — удар, що його досі вона не мала.

Або чи не дивний є третій небувалий досі факт, що в тому самому часі Польща скидає з себе обовязок охорони національних меншин?

Або четвертий небувалий факт: прилучення Сяніччини до краківського судового округа, отже повна польонізація судівництва.

Або пятий: українці дістають і мандат виборчий у львівській раді.

Таких фактів більше. Самі небувалі досі випадки, дивно контрастуючі з небувалим досі зближенням Вашим до поляків, дивно совпадаючі з тимчасовим послабленням активности українського націоналізму, в наслідок втрати в його провідницьким елементі.

Чи не схотіли б Ви, Панове, застановитися над усіми тими справами і дещо погамувати Ваше кочення в пропасть, до якої тягнете й не одну національну цінність, що за ними, принаймні на словах, так дуже побиваєтеся?!

(Кінець.)

З ПРАЦІ ВІДДІЛІВ О. Д. В. У.

ГАРТФОРД, КОНН.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ О.Д.В.У Ч. 5.

Свято Червоного Хреста.

Старанням Відділу ч. 5. Червоного Хреста "ОДВУ" влаштовано дня 26-го травня ц. р. Свято Червоного Хреста в річницю заснування Відділу в Гартфорд. На програму ськлалися такі точки:

Рано відбулась Служба Божа, в якій всі членниці взяли участь. По Службі Божій о. Обушкевич відправив панахиду за поляглих героів.

По полудні відбувся концерт. Вступне слово сказав о. Обушкевич. Він згадав про тих героїв, що віддали своє життя за свободу свого народу. Перший раз у Гартфордській громаді довелось бачити українських жінок в строях Червоного Хреста, що несуть поміч всім тим, що все готові стати до боротьби з ворогом, і всім тим, що мучаться по тюрмах за Волю України. Опісля місцевий хор під управою п. Михалицького відспівав "Боже великий, єдиний".

п. Ст. Дроботій з Ню Йорку зложив привіт українським матерям, а святочний реферат виголосила п. Жуковська з Ню Йорку.

Мило було слухати декламацій отсих дітей: Катерина Кузій, Маруся Данилюк, Йосиф Ярошевич, Володимир Медвідь, Славко Апанович. Сольо панни Марійки Курини при акомпаніменті п-ни Апанович вийшло гарно. Реферат в англійській мові до молодіжі виголосив п. Ст. Дроботій, гол. секретар відділів М.У.Н.

Свято пройшло дуже мило. Українське громадянство за недовгий час існування Відділу Ч. Х. оцінило його працю. А оцінило його тому, бо Червоний Хрест ОДВУ працює невтомно для того, щоб на українських землях прийшов **Великий День,** день пробудження всіх сил народу.

Пробудити й розгорнути ці сили помагає в Америці і Червоний Хрест ОДВУ, що вірить в єдину дорогу, що веде до щастя народнього, в дорогу крівавої, жертвенної боротьби. Сили до цієї боротьби збирає О.У.Н., що сьогодні на всіх українських землях веде працю під кличем Національної Революції.

Управа Черв. Хр. ОДВУ Відд. 5-го.

АМЕРИКАНСЬКІ ДИВОГЛЯДИ.
Продажні Души.

На летунськім святі в Ню Йорку з промовою від гетьманців-москво-поляко-філів виступав бувший кр..там.. Трепноморських Січей Ев... посад.. усіх у... той самий Драгінда, ...кої національ... роки присягався, що Треба для безр... націоналіст, і на утікачів з Росії, з..лістичного пра... чинців із гайдамац... ...ми устами ці... цейні табори, але та... ...клинаючи вір... не вийшов би. Треб... ідеї. ...редніх наукових зав... ...и єхидними ників і студентів та ... вірність мос... нумерус клявзус. П... ...ві Скоропад... й народні школи. Д... ...няйлом полі... закватирувати бата... ...д орієнтацій, кошт і утрима... ...- Гидота!

НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

Червоний Хрест Відділ ч. 5.

Дохід із коляди. Жертвували по $1.00: Павло Курко, Катерина Яросевич, Курдина, Апанович, Марія Данилів, Анна Данилюк, Антін Локоть, Петро Придзімірський. По 75 ц.: Стефанія Кундис. По 50 ц.: Павлина Солецка, Стефанія Малава, Даль, Ткачук, Галенда, Володимир Яросевич, Кат, Чипила. По 25 ц.: пані Мокрицька, Онуфрій Курко, Коникевич. Разом $13.50.

Підчас реферату М. Новака жертвували на Бойовий Фонд по $10. Петро Придзімірський. По $5.00: Катерина Яросевич, Микита Лата, Стефанія Кундис. По $2.00: Володимир Яросевич, Михайло Яросевич. По $1.50: Іван Бойчук. По $1.00: Стефан Яросевич, М. Бойко, П. Грогоза, Ю. Карeмадин, Іван Олиндир, Т. Бойко, М. Панзак. Разом $37.50.

Із розпродажі календарів, якими занялася Катерина Яросевич, заироблено $18.00.

Дохід із представлення переслано в цілості на Б. А. $30.40.

Дрібними датками зібрано $1.40.

Із нагоди річниці Червоного Хреста жертвували по $3.00: пані Жуковська. По $2.00: Дячишин. По $1.00: А. Йордан, Марія Смик, Варвара Гвецак, Стефа Кундис, Гр. Секура, П. Грогоза, Д. Гриньчук, Юля Локоть, Сабан, І. Гнатюк, Т. Ткачук, Кат. Боднар, П. Предзімірський, Скоробагатий, Марія Данилів, Савяки, П. Смук, В. Огдякевич Л. Сидорак, К. Ярошевич, Марія Вовк. По 50 ц.: Гр. Міхаліцкий, Анна Данилів, Хлеси, Ева Лата, Марія Бойко, С. Мотиль, П. Косар, Апанович, П. Курко, М. Саламаха, М. Гнатюк, Віяневич, П. Кармазин, По 25 ц.: Анна Бойчук, П. Данилів, Низна, Горнат, Магера, П. Солецка, М. Лата, А. Дзяд, М. Яросевич. По 45 ц.: М. Богатчик. Ю. Ткачук 35 ц. Волевич 10 ц. Дж. Дерлиця 5 ц. Разом $35.21.

Із писанки на Б. Ф. жертвували по $1.00: Марія Папа, Анна Кузій, Ева Байда, Марія Бойко, Григорій Антонюк, Маланя Чикало. По 50 ц.: М. Повшук, І. Демчук, Наталка Борій, Франко Шаркевич, П. Мей. По 25 ц.: Семен Каня, О. Вороб-чук. Разом $9.00.

В часі свяченого зібрано $7.28.

Із представлення прийшло $19.21

З каси додано ще 80 ц. так що разом пересилаємо на Визвольну Боротьбу $171.50.

ЖЕРТВА НА ПРЕСОВИЙ ФОНД.

М Федорів, Чікопі Фолс, Массачузетс $2.00

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У Вістнику з 5-го мая пропущено жертводавця, пані Катерину Дзядик $1.00 на сорок-тисячний фонд і помилково записано Ірена Ганкевич, а має бути Ірена Гапкевич.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

На визвольну боротьбу.

Хочу написати дещо про 50-ий відділ ОДВУ і про його діяльність.

* ** *

Наші жінки при Українськім Червонім Хресті ОДВУ ходили щедрувати на народні цілі і защедрували $39.85, які розділено як слідує: на визвольну боротьбу $15.00; на Рідну Школу 10.00; на інвалідів $12.00, а $2.85 осталось в касі.

На ту ціль зложили слідуючі жертводавці: Мих. Фіняк $2.00, С. Даценко 2.00, М. Чапля 1.25. По $1.00: К. Кушляк, С. Лалотс, С. Лободинський, С. Папроцький, М. Подоляк, Ю. Демчук, К. Щербай, О. Осика, М. Галькевич, В. Велиток, І. Гошовський, М. Ницак, С. Шміґельський, Д. Чернявський, Л. Бих, І. Глива, о. А. Бек, М. Секельська, І. Максимів, В. Глива, І. Монюк, І. Шевчук, М. Будник, Гр. Пилипчук, Й. Волк 75 ц. По 50 ц.: В. Папроцький, Т. Красіцький, Г. Бакай, С. Стець, М. Мандрона, Ватер, С. Кучма, М. Веньґрнин, А. Моравська, П. Слівінський, П. Гринюк, Т. Дрозд, Н. Литвин, В. Венгринович, М. Мороз, Мандрона, І. Кіндзерський, В. Кузів, А. Мохніцька 35 ц., О. Наконечний 25 ц., М. Яцишин 25 ц.

Щедрували: К. Кушляк, Т. Бек, П. Папроцька, А. Бих, А. Глива, Т. Красіцька, В. Глива, А. Монюк.

* ** *

З нагоди 55 років уродин п. С. Шміґельського в Савпорт, Конн. зібрано $22.11 на визвольну боротьбу.

Зложили слідуючі жертводавці: По одному долярові — М. Ванат, В. Блащук, Ю. Гоголь, С. Шміґельський, А. Блащук, Л. Бих, Д. Чернявський, Гр. Пилипчук, Ю. Яросевич, С. Дудка, Д. Куць, М. Галькевич, Д. Махно; по 50 ц. — М. Сеньдзік, М. Блащук, М. Щиманський, М. Гудзік, Я. Велиток, Ф. Сторм, П. Сабатко, І. Репко, С. Півцьо, М. Ванат, І. Ванат, М. Репко, М. Півцьо, Мр. Шціхе 35 ц.; по 25 ц. — Й. Чаплинський, О. Гайда, Ф. Кол, П. Клубчак, а решта дрібними. Збірку переводили М. Ванат і М. Галькевич.

Збірка на 40-тисячний фонд, котру збирали М. Галькевич і Й. Підлуський. Зібрано $9.50, зложили слідуючі жертводавці: С. Шміґельський $2.00; по $1.00: М. Ницак, В. Глива, М. Фіняк, П. Зелінський, М. Галькевич; по 50 ц.: Н. Варій, С. Пашкевич, Я. Велиток, Й. Підлуський; по 25 ц. П. Бико, О. Зелик.

З розпродажі Вістника ОДВУ $1.50 вислано до Центральної Управи ОДВУ. Розпродував М. Галькевич, секр. 50-го відділу.

З нагоди 25-річного ювилею подружжя громадян Дмитра і пані Махно в Савпорт, Конн., приятелі і гості, желаючи ювилятам всього добра і многих літ, жертвували на визвольну боротьбу $10.42. Предсідник 50-го відділу ОДВУ п. Д. Чернявський забирав слово в справі збірки, а саму збірку переводили М. Ванат і секретар 50-го відділу ОДВУ М. Галькевич.

Зложили слідуючі жертводавці: по $1.00: Д. Махно, І. Кондо, М. Корицяк, Д. Чернявський; по 50 ц. М. Ванат, Л. Бих, С. Шміґельський Е. Ванат, І. Данилко; по 25 ц.: Гр. Монюк, Я. Велиток, А. Монюк, М. Сеньдзік, М. Горошко, П. Сабашко, І. Шевчук, П. Клубчк, М. Ґайда, Юр Гоголь, а решта дрібними датками.

Всім жертводавцям за їх дари сердечна подяка, що не відмовляються, а дають що можуть. І в будуччині щоб не забували про визвольну боротьбу, а складали свої дари, а можуть бути певні, що наші браття порвуть кайдани і воскресне Україна.

Слава Україні!

Михаїл Галькевич
секретар 50-го від. ОДВУ.

Др. Г. Ґ. Скеґар

УКРАЇНА В ПЛЯНАХ НІМЕЧЧИНИ?!

Ніколи в цілій нашій історії не писалося так багато про українську політику і змагання сотворити незалежну Українську Державу, як за послідних два роки. На всесвітній арені інтернаціональної політики справа сотворення незалежної ні від кого України стала актуальною.

Переді мною лежить цікава нова книжка під заголовком: "Гітлер панує над Европою" (Hitler over Europe"). Автором книжки є Ернст Генрі. Друкувала її фірма Сімон і Шустер, Ню Йорк, 1934.

Про українців автор пише дуже багато, бо аж від сторони 169 до 206. Ось тут я переповідаю за автором, що він про нас пише:

Гітлер віддав свому помічникові Розенберґові заграничну політику Німеччини. Поміж іншими націями і державами знайшлися на німецькій шахівниці й українці. Німеччина конче хоче мати сильного союзника на сході, тому Розенберґ зорґанізував Російську Націонал-Соціялістичну Партію. Зробив він це з дефінітивним пляном: щоби створити Українську Незалежну Державу, а відтак згодом підбити її й панувати над нею. Ця Українська Держава на сході мала б мати в собі такі землі як полудневу Росію, Галичину і Буковину, включаючи Одесу над Чорним морем. Злучивши ці землі докупи, Німеччина створить тоді правляче тіло під назвою "Автономний Уряд України". Для цеї цілі Гітлер зорґанізував "Ронд" в Берліні. Операції цього "Ронду" є спритнійші і більше таємничі як дипльоматичні операції в Лондоні чи Парижі. Цей "Ронд" навіть оснував спеціяльний "Український Департмент" в Берліні і приняв український синьо-жовтий прапор, на якім нашив німецьку свастику, і повісив його на стіну в "Українськім Департменті".

Довкола цего прапору хоче Гітлер обєднати українських гетьманів, таких як Петлюра (?) і Скоропадський. На переговори з Скоропадським вислав Гітлер Ґерінґа, а сам навязав зносини з великою секретною орґанізацією так званих "Західно-Українських Націоналістів"?! Ці націоналісти через послідні роки старалися дістати всіх пригнічених українських селян в Галичині під Польщею на свою сторону. Щоби цього доконати, вони навіть зі зброєю в руці виступали проти Польщі. Їх секретна мілітарна орґанізація "У.В.О." ділає точнісінько так, як ірляндська орґанізація І.Р.А. З початку ця орґанізація не мала ясної ідеї поступовання, а пізніше взяла вона фашистівський (?) напрямок із маґічним гаслом: "Україну можна висвободити лише з німецькою поміччю"?! Цей клич дав українцям нову орієнтацію та відвагу до боротьби. Провідник українців, Евген Коновалець, увійшов тому у дуже близьку звязь з Гітлером? Відтоді пороблено старання щоби заснувати український "Національний Комітет", який мав би дати піддержку всім українським повстанцям по інших містах Европи. Гітлер, потураючи такій акції, дав наказ здусити політичний рух групи "Гетьмана Остряниці". Також наклонено офіцерів, які були в минувшій війні та окупували українські землі, щоб вони прихильно відносилися до українського руху. Коли українські патріоти почули про таку постанову Гітлера, то публично приобіцяли все майно своє і своєї країни своїм бенефакторам?! І так внедовзі одного дня Україна стане вільною поміж іншими державами світа.

На дальшім пляні, автор говорить, що Німеччина начеркнула плян, в який спосіб має вона поширити своє панування над Европою. В цей плян є вплетена концепція, що коли збудується велику Українську Державу, то цим спаралізується рівночасно Москву, Варшаву і Прагу.

Всім, що інтересуються всесвітною політикою, а зокрема українською, раджу кождому перечитати повищу книжку.

Примітка. — Читати цю книжку треба з тим розумінням, що книжку писав чужинець ворожо наставлений до українського визвольного руху, і щоб догодити своїм покровителям а ворогам України, як Польща, Москва і Чехословаччина, він за ними співає ту саму пісоньку, що український рух це видумки німців. В суті річи Гітлер, а за ним Німеччина, працюють для блага **лише Німеччини** і для тої цілі навіть поневолили б Україну, якщо трапилась би нагода. І коли візьмемо під увагу факти, що Україна тепер входить в **спекуляції** ріжних держав, то з того боку варто прочитати цю книжку. Одначе, все треба памятати, що нам України "ніхто не дасть", та що Україну треба здобувати своєю власною українською кровю.

Редакція.

УКРАЇНСЬКИЙ АРТИСТ ІВАН КУЧМАК.

Случайно довідавсь я, що в Шікаґо перебуває бувший старшина Української Армії, Іван Кучмак. Я сейчас звернувся до нього, щоб він виготовив наголовок для нашого часопису. Думаю, що він зробив сей наголовок дуже гарно.

Іван Кучмак покінчив Академію Штук Красних в Кракові. Українці в Америці можуть використати здібности свого артиста тим, що дадуть йому нагоду малювати портрети, образи, церкви, галі, сценерії, доми, вивіски-ілюстрован-ня і взагалі все, що входить в круг артистичного малярства.

Іван Кучмак пережив цілу траґедію Української Галицької Армії з Х-ою бригадою, 3-ім курінем. Як четар, він визначився совісним виконуванням своїх обовязків і відвагою. Між іншим Кучмак має великі здібности театрального артиста і нераз на Україні забавляв стрілецьку братію своєю грою.

Після траґедії УГА просидів в польськім пеклі, Тухолі, через цілий рік. Повернувши з полону зараз таки вступив до Академії, де по 4-ох роках скінчив. Не можучи дістати між ляшнею ніякого заняття по своїй професії виїздить до Канади в 1926 році. В Канаді перейшов ріжне — працював як артист-маляр де попало, щоб вижити. Вкінці переїзджає до Шікаґо де переживає, шукаючи заняття. Не знаючи нікого тут, се йому ніяк не вдається — і здібний українець марнується.

Тому власне я отсим маю сміліїсть звернутися до всіх орґанізованих націоналістів, до всіх бувших стрільців Української Армії і всіх Українців доброї волі із всякими малярськими роботами звертатися до Івана Кучмака, 3013 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Наш артист має жену і одного сина. За солідне і совісне виконування всяких замовлень Іваном Кучмаком я, як бувший його військовий товариш, ручу своєю честю.

Теодор Свистун,
бувший четар УГА.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж.

З Відділу 65-го ОДВУ повідомляють, що при Відділі зорґанізовано хор ОДВУ під проводом молодого і енерґійного диріґента Володимира Букати. Бажаємо найкращого успіху диріґентові і хорові в їх праці над звеличанням української пісні.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Відповідь на допись з приводу свята відслонення бюсту Шевченка в музеї в Дітройті, що була поміщена в Филадельфійській "Америці" з 18- го травня ц. р.

Критика добре діло лише тоді як має певну підставу, певні факти. Людина, що старається когось критикувати мусить бути свідома сего, що пише. Дописуватель критикує свято відслонення бюсту, що відбулося в найкращому порядку. Пише критик, що свято відбулось величаво, але було би більш величаве, якби було запрошено всі українські товариства, а головно хори під проводом п.п. Сорочинського і Орлика. Добре ж знає критик, що запрошувалося всі товариства, щоб взяли спільну участь в святі. і майже всі товариства були зарепрезентовані, з виімком кількох демагогів, що дожидали, щоб їх просити в червоній шапці. Щодо кваліфікованих диріґентів, то це є тільки фраза, самохвальба. Не згадані дописувателем диріґенти, пп. Стисловський і Сікорський, заслужились тим, що вже працюють довгі роки для Дітройської громади. Етика не дозволяє приписувати кредиту тим, що ще нічого не зробили для громади, а як що зробили, то в свою власну кишеню. І ними є оті кваліфіковані паничі, яких ідеалом є доляр. Чим вони вже не були за того доляра: православними, католиками, соціялістами, радикалами і знов католиками. і знов радикалами. І коли комітет не запросив більше хорів, то не було це з зависти, чи чого іншого, а тому, що не було місця і часу на програмі свята.

Розчарований критик бачив на сцені поверх шістдесят співаків, а чув тільки двадцять пять або тридцять голосів. Що ж треба бути музиком, щоб чути всі голоси.

Щоб критикувати музику чи диріґента, то треба, перш усього, перестудіювати ці твори, про котрі згадується, а тоді писати чесну критику. В пісні "Почаївська Божа Матір" нема тенорового соля. Каже критик, що солісти були заслабі, що треба було запросити справді концертових солістів. Цікаво довідатися, що це за справдішні солісти і де вони співають? Чи не така сама історія з ними, що й з тими кваліфікованими диріґентами.

Щоби не бути пустословним, то пригадаю критикові декотрі важніші місця де виступали і пописувалися солісти, що виступали на святі. Салі, в котрих співали наші солісти раніше, є багато більшими від салі красних штук, як пр. Оркестра Гол, Бонстил Сівік Театер, Масонік Темпел, Мішиґен Театер, Гіл Авдіторіюм (в Анарборі) і в інших поважних салях. Отже, доказується фактами, що для наших солістів не було нічого нового чи трудного, коли виступали в салі красних штук. І з такими солістами, які має хор "Думка", можно сміло виступати в салях без огляду на їх величину. Не тільки п. Атаманец, як їх учитель, але й хор та наша громада є гордими мати і слухати таких співаків-солістів як пані Надія Атаманец, пані Парася Рехлівська, пп. Зола, М. Совяк і Присташ. Не можна обминути і тих молоденьких солісток, як Оля Петрик, Оля Савка, і других, що їх хорові "Думка" не бракує. І це є дійсні співаки та ідейні працівники, а не доляро-хапи.

На закінчення питається критик, хто є Дуда, чого він мав говорити, і що він мав сказати, і від кого і що англійська промова п. Яціва лишила чимало до бажання. Де ж можна бути таким наївним і питати, хто є п. Дуда і пощо він тут прийшов. Чейже ж п. Дуда був представлений п. Панчуком і висказав пару привітних слів від орґанізованих українських націоналістів і сказав їх мудро, за що заслуговує він і його організація на честь, славу і пошану. Щодо промови др. Яціва, то вона була на місці і потрібна. І дай, Боже, мати більше таких чесних та щирих патріотів, як др. Яців, а не таких доляро-хапів, як критик і його Ко.

Правдолюб.

AMERICAN UKRAINIAN

By Stephen W. Droboty

"IN UNITY THERE IS STRENGTH".

After a great deal of deliberation and consultation a definite agreement was finally accepted by two organizations which previously lived in friendly enmity.

Fully realizing the veritable significance of the aphorism, "In unity there is strength", the Chornomorska Sitch and ODWU have formally acknowledged an agreement which bears great significance to the Ukrainian nationalist cause not only in the United States, but to all organized Ukrainian nationalism.

In order that the two Ukrainian nationalist organizations mentioned above work in greater harmony a special body governing all organized Ukrainian nationalism in the U.S.A. has been formulated. This body, composed of the President of the Central Executive Committee of ODWU, the Commander of the Chornomorska Sitch and their Secretaries, has been formed for the purpose of more systematic and effective cooperation between the two organizations, thus making them factually *one body politic.*

This act should be welcomed very enthusiastically by the entire Ukrainian immigration in America since it denotes greater strength to the only organized active Ukrainian revolutionery organization — THE ORGANIZATION OF UKRAINIAN NATIONALISTS (O.U.N.).

As the first move toward the strengthening of Ukrainian nationalism in the United States, and as proof of the existing accord, The Vistnyk of ODWU is being replaced by The Nationalist, the official organ of organized Ukrainian nationalism in the U.S.A.

Let us hope that this accord will be but the beginning of a great task which will result in supplementary strength to the UKRAINIAN NATIONAL REVOLUTION.

NATIONALIST DA[Y] Celebrated in New York.

(Special Correspondence.)

A fair and bright day greeted a [...] of over 1500 people at the Ukrai[nian] nationalist Day, June 16, in New Y[ork]. The event was sponsored by the J[oint] Committee composed of the ODW[U], YUN, Red Cross, and Chornomor[ska] Sitch Branches of New York City.

At four o'clock in the afternoon [the] festival program was initiated by [the] master of ceremonies, Stephen W. D[ro]boty. The program left a great impr[es]sion upon the listeners with its richn[ess] in speeches. All present heard the co[n]tents very clearly because of the lou[d] speaking system, wich carried the voi[ce] of the participants thruout the ent[ire] park.

The program included vocal recit[als] of the ODWU Chorus, wich was und[er] the direction of the Choirmaster, Yu[ri] Kirichenko.

The speakers were: Stephen Drobot[y], Mr. Murashko, Supreme President of t[he] **Ukrainian National Association**, Grego[ry] Herman, President of The Central Ex[e]cutive Committee of ODWU; Mary [...] Popu, first and thus far, the only, YU[N] ONE HUNDRED DOLLAR VOLUN[T]EER; Stephen Fik, Executive Secreta[r]y of **Chornomorska Sitch** in Americ[a], Walter Riznyk, Secretary of the Ar[]rangements Committee of the **CONGRESS OF UKRAINIAN NATIONALISTS**; Mrs. Hladun, Central Executiv[e] Secretary of the RED CROSS of ODW[U] in America.

The rest of the Day was passed i[n] divertisement — singing and dancing. Apparently everyone enjoyed the festival — young and old.

Я ОБВИНУВАЧУЮ!

(Ще до тайни вбивства полк. Отмарштейна.

(Продовження зі стор. 1-ої.)

кій ненависти до українських націоналістів не завагався заприязнитися із польським розвідочним агентом (М. Чоботаревим) і допомагати його найновішій, протинаціональній роботі.

Та вертаю до самого полк. Орла-Больчевського. По своїй суті його "сензаційні" ревеляції є безпідставні. Вистарчить вказати, що полк. Орел-Больчевський у часі вбивства бл. пам. Отмарштейна **перебував на Україні, повернув аж у рік пізніше і тим самим ніяк не міг знати (крім хіба, "оповідань"... самого М. Чоботарева) як і коли саме Лихотва й Байдак щезли з табору.** Між тим я видвигав і видвигаю цілий десяток існуючих і згідних потвердити мої заяви **свідків, що весь час жили спільно з Лихотвою і Байдаком в одному таборовому бараці та знають усі обставини їх втечи, коли судове слідство натрапило на їх сліди.** Далі: всупереч існуючим правилам, Лихотва і Байдак навіть **не були скреслені з харчового стану табору і за місяць** пізніше (коли слідство в справі вбивства бл. пам. Отмарштейна під впливом **темних сил** зійшло в сліпий кут і фактично припинилося) знову появилися в таборі. Отже коли **рік пізніше** полк. Орел-Больчевський стрінув цих людей в таборі, то в тому нема нічого дивного. А вже цілком це не дає підстав полк. Орлові-Больчевському робити висновок, немов моє обвинувачення М. Чоботарева в передуманому вбивстві бл. пам. Отмарштейна "позбавлене всяких основ". Тої обоснованности позбавлені якраз поспішні висновки самого полк. Орла-Больчевського, а точніше — М. Чоботарева, що, без сумніву, був інспіратором, а то й дійсним автором згаданого листа.

Безрадність М. Чоботарева, що змусила його видвигати аж так слабкі "арґументи" у свою оборону, стає надто **очевидною.** Цю оборону через **підставних осіб** М. Чоботарев уплянував у двох напрямках: з одного боку виступ полк. Орла-Больчевського і Лихотви мав заперечити його (М. Чоботарева) причасність до вбивства бл. пам. Отмарштейна, а з другого боку згадана колективна заява п. Білобровця і Ко. мала завданням опрокинути мої твердження про аґентурно-розвідочну діяльність М. Чоботарева. Бо й у книжці — "Невдала реабілітація Сушка-убійника" — він також виступає із заявами, що розвідкою "ніколи не займався і не займається"...

В цім місці я катеґорично і з притиском стверджую: **М. Чоботарев не лише був розвідчиком у минулому, але провадить цю "почесну" роботу і тепер!.** Щодо минулого, то його аґентурна служба полякам є настільки очевидною і загально знаною, і на це є така сила доказів, що цього і доводити не потрібно. Доволі доказів на те подав я й в книжці "До тайни вбивства Отмарштейна" і в книжці "Базар". Але погляньмо на сучасність... Автори колективної заяви — присланої до "Самостійної Думки" — п. Білобровець та інші — мешкають і по цей час в північно-західній частині Франції. **До них власне і приїздив М. Чоботарев в 1928 році у зазначених в моїй книжці розвідочних цілях.**

Самого факту приїзду М. Чоботарева ці люди вже не можуть заперечити (хоч він був дуже конспіративний) але надають йому цілком іншого значення, ніж я. У своїй заяві п. Білобровець та другі твердять, що М. Чоботарев приїздив до них... без всяких організаційних чи політичних цілей. Мовляв— "їм дуже захотілося бачити свого старого командира і вони його самі запросили"... М. Чоботарев ніби згодився на це їх прохання і приїхав, але ніяких розмов про якісь шпигунські доручення з ними не провадив ... "Розмовляв з нами пан полковник просто як улюблений командір з своїми, дорогими йому козаками"...

Всі ці сантиментальні байки могли б справді когось переконати, а може і зворушити, коли б не одна обставина, що її автори (і самий М. Чоботарев) ніяк не могли передбачити і що обертає їх оповідання **в лицемірну брехню.** А обставина ця наступна: **я прийшов у посідання оригінальних документів (за підписами і печатками) розвідочної централі М. Чоботарева і на підставі цих документальних даних роблю наступні твердження:**

Нарада між М. Чоботаревим і згаданими людьми відбулася в глухому селі Songe біля франко-люксембурґського кордону. На цій нараді М. Чоботарев зясував цілі своєї організації, а зокрема на запити присутніх відносно (згаданого в листі полк. Орла-Больчевського) "героя" Лихотви підтвердив, що він (а не полк. Орел-Больчевський!) висилав у 1923 році Лихотву на Україну (безперечно з доручення поляків, бо всякий знає, що вся ця робота М. Чоботарева провадилася під наказами польської розвідки). Порушалися на цій нараді й інші моменти, що характеризують "моральне" обличча М. Чоботарева, але наразі подавати їх в **пресі** не уважаю можливим (хоч і маю на це докази).

Після виїзду М. Чоботарева зачала у Франції функціонувати його організація під гучною назвою **"Союзу боротьби за Самостійну Україну".** До цього "Союзу" увійшли членами й... автори згаданої заяви, що заперечують тепер таємний характер приїзду до них М. Чоботарева. Чим же займався цей "Союз боротьби за Самостійну Україну"?... Розглядаю документи цієї організації й з головою поринаю в атмосферу розвідочної централі... З листів і інструкцій видно добре вправлену руку "фахмана"... Цитую лише невеличку, за браком місця, частину витягів із цих документів. Там знаходимо:

1) "Подавати докладні відомости про всі леґальні товариства, а саме статути, звіти, склад провідників з їх докладною персональною характеристикою, відомости про ріжні українські політичні течії і впливи в кожній орґанізації, інформувати Управу про діяльність та життя цих орґанізацій" і т. д.

2) "Надсилати ріжні документи, що мають політичне й громадське значення. Інформувати про непевних людей серед еміґрації, про течії, настрої і події серед неї" і т. д.

3) "Виявляти всіх непевних людей в околицях й оточенні — шпіонів, провокаторів і зрадників. Пильно придивлятися до нових і заїзжих людей в околицях, бо часто, зодягшись в одяг щирого патріота, вони силкуються втертися в довірря, щоб служити шпіонажу. **Між іншим дуже багато галичан служить в ГПУ на Україні і на еміґрації** (підкреслення моє). **Повідомляти Управу про таких осіб**" і т. д.

Та на збиранні інформацій щодо української еміграції М. Чоботарев не обмежується. Він хоче увійти в саму середину її громадсько-політичного життя, мати його — як кажуть — в пальцях! І для цього він дня 3 серпня висилає обіжник з наказом — "всім членам Союзу звернути увагу на ріжні українські товариства. Кожний член мусить доати, щоб **займати в товариствах** провідні пости" в цілях перебрання їх під "виключний, але неявний (моє підкреслення) вплив"... **В документах знаходимо чисельні інструкції про конспірацію, перебрання псевдонімів, про таємні способи листування, вказівки шифру, способи переховання документів, методи висилання таємних листувань поштою (аж до інструкції виїздити для цього на маловідомі стації до поштових потягів) і т. д.** і т. д. Конкретно — маємо перед собою справжній "інтеліжанс сервіс" в мініятюрі... Документи прозраджують і адресу розвідочної централі М. Чоботарева у Франції (M-me Marie Kotov T. G. 88 Bd. de Saussaye, Neuilly s/Seine) й псевдоніми її керівників: "С. Чумак" (він же М. Чоботарев) і "Т. Кармелюк".

Всю цю розвідочну акцію приховується "боротьбою з ГПУ і большевиками"... Але будьмо поважні — чи ж є реальною така боротьба з московською окупацією з... еміґрації?! М. Чоботареву йде про далеко легші, простіші й більш для нього "пожиточні" справи, саме — **про розвідку серед української еміґрації, про виявлення її настроїв, чільних людей, політичних акцій, а зокрема й особливо — про слідкування західних українців (галичан),** що багато служать в ГПУ"... В цей спосіб він фабрикує свої розвідочні "картотеки"... А для чого ці "картотеки" призначаються — хай вже додумається самий читач! Очевидно, не для задоволення надмірної "цікавости" самого М. Чоботарева.

Мало хто знає, що виступаючи проти полк. Сушка, М. Чоботарев навіть не спромігся самий написати "свою" книжку ("Невдала реабілітація Сушка-убійника"). Це "замовлення" виконав для нього один меткий "фаховий" український політик з Берліну. М. Чоботарев лише зміг до тої чужої праці додати власну авторську "творчість" у вигляді незнаних ще в нашій полемічній літературі хуліганства і брутальности. Тепер проти мене він видвигає Орел-Больчевських, Лихотв і Білобровців. Та ці методи я відкидаю з погордою!

Я обвинувачую М. Чоботарева! Хай же протиставиться він мені, як муж (коли на це здібний), а не як труслива гієна. Знаю — боротьба з цим лицарем темної ночі є не легка. Але її — в змаганнях за правду — я не боюся.

Всі пресові органи прошу передрукувати цього листа.

Гриць Рогозний
сотник артилерії.

Від Редакції: Вельмиповажаний Пан Сотник Рогозний надто ідеалізував інші партійні гурти, коли думав, що в обороні М. Чоботарева виступив лише радикал-соціялістичний "Громадський Голос". Те саме зробив і "Канадійський Фармер" (ч. 19) — приналежний до групи ген. Скоропадського — вміщуючи листа згаданого Лихотви. Як бачимо — "зворушливу" єдність з польським шпігуном проти українського націоналізму виявляють не лише наші соціялістичні "пролетарі" але й гетьманські "аристократи".